

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen II. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

Suar. 27. *Existit quis in mortali; necessum baptizare, aut aliud Sacramentum ministrare: quidnam ei præstandum?* Ex Suario respondeo ad ministrandum Sacramentum, quod simul efficitur, contritionem requiri, nisi quis baptizet in necessitate sine solemnitate, aut Matrimonio, ut parochus assistat. Contritionem dixerò saltem secundum conatum & inculpabilem hominis opinionem.

Tolet. 28. *Si cognosco Ministrum esse excommunicatum, possumne ab ipso Sacramenta accipere?* Cum Toletio, Suario, & Valentia respondeo Sacramentum accipiendum à Pastore etiam si sciam eum esse irregularem, aut suspensum, aut excommunicatum, modò denunciatus non sit aut notorius Clerici percussor. Illum verò subito perenti ministrando peccare si per ipsum stet: at si non stat per ipsum quòminus absolvatur, aut aliter subito satisfacere nequeat, non delinquere.

Tolet. 29. *Quid in mortis articulo?* Licet tunc accipere Baptismum, & pœnitentiam à nominatim excommunicato, etiam ab hæretico. Ex Toletio, qui quidem adiicit, quovis tempore licere accipere Sacramenta ab eo, qui non est denunciatus excommunicatus, aut notorius Clerici percussor, si non potest commodè ab alio habere & tuæ necessitati aut spirituali utilitati providere.

Sanch. 30. *Peccant ne contrahentes Matrimonium in peccato mortali?* Multos ob ignorantiam excusari Sanchez affirmat, quia non sunt ministri consecrati.

EXAMEN II.

Circa materiam de Baptismo.

CAPVT PRIMVM.

De Baptismi definitione, institutione, proprietatibus ac ritu.

§. I.
Baptis-
mus tri-
plex.

I.

Vid Baptismus? Sacramentum consistens in ablutione corporis exteriori sub præscripta verborum forma à Christo instituta ad regenerationem spiritualem. Institutus planè Baptismus, quando Christus à Ioanne fuit in Iordane dilutus. Necessarius quidem

quidem non solum necessitate medij, verum necessitate præcepti; quia sine Baptismo in re, vel in voto, non potest salus obtineri.

2. *Quotuplex Baptismus?* Triplex, Flaminis quidem, sanguinis, & fluminis, Baptismus Flaminis est pœnitentia, seu dolor perfectus de peccatis ob Dei amorem. Baptismus sanguinis est Martyrium, sic dictum, quod effectus efficiat Baptismi, & illius vices aliquando gerat. Porro Martyrium est passio seu cruciatus lethalis susceptus pro Christi fide, aut pro vera virtute. Conditiones ad Martyrium requisitæ sunt, ut in adultis adsit voluntas suscipiendi simul cum attritione supernaturali, si adultus peccato mortali illigetur. Deinde qui patitur, pati debet ob fidei Catholicæ conseruationem, vel castitatis, vel immunitatis Ecclesiæ, vel alterius veræ, virtutis. Præterea necessaria est passio seu cruciatus lethalis in odium Christi, vel in contemptum fidei illatus. Conferret equidem Martyrium gratiam ex opere operato, tribuitque omnis culpæ & pœnæ remissionem. Baptismus fluminis est verus & proprius Baptismus, verumque ac proprium Sacramentum.

3. *Quo differt Baptismus fluminis à reliquis?* A Baptismo flaminis in eo potissimum differt, quod ille tantum ex opere operantis gratiam conferat; at noster ex opere operato. A Baptismo sanguinis verò, quod tantum ex priuilegio conferat, cum noster ex iure ordinario institutionis Christi. Quod si dignitate cum his conferatur, diuersa quidem ratione vnus alterum excellit; at in ratione Sacramenti, vel medij necessarij Baptismus cæteris longè præstat. Denique Ioannis Baptismus nec Sacramentum fuit, nec habuit vim gratiam conferendi ex opere operato, nec vllum characterem impressit; sed fuit tantum præparatio quadam de consilio ad Christi Baptismum, qui multiplici nomine illum superabat.

4. *Proprietates, seu ritum Baptismi exprimas precor.* Ali-
quas cæremonias optimo quidem iure tum ad instructionem
nostram, tum ad Sacramenti significationem, efficaciam, ac
reuerentiam Catholica Ecclesia præscripsit. Profectò ante-
quam eo quis initietur, quasi sub Christi, vexillo depugna-
turus, sua primò dat nomina. Deinde examinatur, abrenun-
ciat operibus Satanae, fidem profitetur, tum à Sacerdote
signo Crucis, exorcismo, exsufflatione, manuum impositione,
vntione munitur. Denique lingua sale, nares, & aures salua
tanguntur, totique corpori indicitur abstinentia. Cum verò
sacro

§. 2.
Ritus
Baptis-
mi.

748 *Moralis Theologiae Tract. VII. Sacramenta,*
 sacro mysterio imbuitur, primò nomen imponitur, eique sus-
 ceptor datur, tum aqua consecratur, ad extremum illa per-
 funditur. Demum post illam datur osculum pacis, Christum
 inungitur, cereum gestat accensum, candidam vestem in-
 duit, & lac vna cum melle delibat. Atque hæc quidem adul-
 tis. Infantibus autem illa tantùm adhibentur, quæ per æta-
 tem licent; præcipuè verò susceptor qui nouo Tridentini iure
 vnus tantùm, vel vna, vel ad summum vnus & vna esse po-
 runt. Hic spiritualem cognationem cum baptizato, quemad-
 modum ac baptizans cum patre, & ipsius matre duntaxat
 contrahit, omni alia fraternitate sublata.

CAPVT II.

De materia & forma Baptismi.

§. 1. *Materia Baptismi.* 5. *Quanam Baptismi materia remota?* Aqua est naturalis, eaque vera, non quæ ab arte proficiscitur: & simplex, non autem ita cum alio liquore permixta, vt aqua: denomi- natio pereat. Deinde elementalís, & quæ appelleretur vsualis ab eo, quod apta sit vsui ablutionis,

esset 6. *Quanam autem proxima materia?* Ipsa erit ablutio. Physicus planè ac realis corporis abluendi contractus, tan- tus, quantum ad hoc vt quispiam dicatur ablutus, morale periti exigit iudicium; talis quidem esset, qui veram corpo- ris ipsius partem moraliter sufficientem attingat: siue con- tactus huiusmodi per asperisionem fiat, vt in necessitate: siue per infusionem, vt mos in aliquibus Prouinciis: siue per im- mersionem, vt olim.

§. 2. *Forma Baptismi.* 7. *Quanam Baptismi forma?* Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. In qua quidem si pronomen solummodo demas, quo persona baptizantis exprimitur, cæ- tera omnino necessaria esse affirmo, quippe baptizandi imple- met actus, ille etiam qui baptizandus est, & expressa Trini- tatis inuocatio, quæ reliquis verbis, omiſſa duplici coniu- ctione, continetur, in forma Baptismi necessariò sunt expri- menda.

8. *An expressio Dei, aut Christi, aut Trinitatis sufficiat?* Profectò solius nominis Dei expressio, aut Christi sufficiens non est; neque solum expressio Trinitatis absque eo quod exprimatúr vnitas Dei comprehensa illa particula: *in nomine.*

Quin

Quin etiam Trinitatis expressio sub aliis nominibus quam Patris, & Filij, & Spiritus sancti etsi speculatiue probabile sit satis fore ad valorem: practicè tamen nullo modo est vsurpanda, tum propter periculum, cui sese baptizans exponit, tum quia contra Christi institutionem ageret, & contra communem vsum & traditionem Ecclesiæ.

CAPVT III.

De Ministro Baptismi, eum suscipientibus, ipsiusque effectibus.

9. **Q**uam Minister Baptismi? Ex officio Sacerdos, isque §. I.
Minister
Baptis-
mi. Parochus, Diaconus solus ~~illius~~ commissione; vel in ipsius absentia, si necessitas exigat, potest etiam solemniter baptizare. Ceteri hominum, modò loqui, & abluere simul possint, in necessitate sufficiunt. Plures sanè si singuli per se & integrè vnum eundemque baptizent, verum conferunt Sacramentum.

10. **Q**uid sit vel actum ablutionis externum ita ut vnus materiam, alter verò formam apponat: vel intentionem ipsam inter se patiatur, ita ut vnus non habeat intentionem baptizandi sine alio? Nihil prorsus efficient.

11. **A**ssigna vberius Ministrum Baptismi ex præcepto, & ex necessitate. Minister ex præcepto solus est Pastor, in necessitate quilibet, eo tamen ordine seruato, ut ceteris præferatur Sacerdos, deinde Diaconus, tum Clericus, postea laicus, vltimo formina.

12. **H**unc ordinem peruertere est ne peccatum? Peruertere cum persona Pastoris aut Sacerdotis, lethale peccatum est, cum alijs minimè. Adde in necessitate etiam hæreticum, & paganum baptizare posse, modò habeat intentionem baptizandi. Num anima separata? Non, quia non est homo, nec humano more potest formam exprimere. Possit quidem Angelus ex speciali Dei dispensatione.

13. **Q**ui bis baptizat, cuius pœna obnoxius est? Irregularis sit ipso facto, & ad superiores Ordines prohibetur ascendere, etiam si secretè deliquerit. Eadem sequitur pœna semel iterumque baptizatum, nisi fortè inculpabilis vtrumque siue facti, siue iuris excuset ignoratio.

14. **D**ixisti Baptismum necessarium esse ad salutem: exprime quomodo necessarius adultis, & paruulis? Omnibus absolutè

750 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
absolutè necessarius est: adultis quidem si re vera eius sus-
cipiendi copia desit, saltem in voto: infantibus etiam re ipsa,
si Martyrii priuilegium excludas. Huic necessitati, quæ est ex
medio, conformis est necessitas, ex vi præcepti, quo iure di-
uino omnes homines astringuntur, etiam infideles. Infantes
quidem ante rationis usum non obligantur, sed eorum pa-
rentes, ut videlicet quando primum commodè possint, eis Ba-
ptismum procurent. Si filij Christianorum sunt, baptizari de-
bent ante rationis usum, non ita si parentes infideles habeant,
& Baptismo resistant.

15. *Quid si serui sint? & mancipia Christianorum?* Eri-
licite possint Baptismo perfundi, non adest tamen obli-
gatio id faciendi: nisi fortè in extrema sint necessitate con-
stituri.

16. *Requiritur ne in baptizando assensus?* In adulto quide-
dem consentire necesse est, licet vi, metive eiusmodi assen-
sus extorqueatur. Porro in infantibus nulla exigitur
dispositio ob ætatem, nec ipsorum quidem parentum con-
sentiens voluntas infirmæ ætatis vicem supplens requi-
ta est.

§. 2. *Effectus Baptis-*
mi. 17. *Quinam Baptismi effectus?* Culpam omnem tam Ori-
ginalem, ob quam præcipuè institutus est, quàm actualem
abstergit. Pœnam etiam inde à Deo inflictam remittit. Jus-
tificantem gratiam, virtutes, & dona; quæ illam necessitan-
sequuntur, propriam item ad munera Christiani ritè obe-
nda vnà cum caractere gratiam confert.

18. *Quanam in adultis dispositio requiritur?* Qui mor-
tale peccatum coniunctum habet cum originis culpa cum
attritione saltem peccatorum, eaque supernaturali acco-
dat, oportet; quia ea deficiente nullus gratiæ confurgit ef-
fectus.

19. *Quid si fidele Baptismum suscipiat, id est, non se cum
contritione, aut attritione preparare?* Elusmodi fictio, quæ
regulariter peccatum mortale est, vera contritione suble-
uim Baptismi iam recepti quoad omnia consequetur. Neque
enim iterandus Baptismus uti Pœnitentia; quia Sacramenta
quæ Characterem imprimunt, non iterantur. Vnde quidquam
in pœnitentiæ fictione delinquitur, rursus iterata pœnitentia
expiatur; at fictio Baptismi non ipso iterato, sed contriti-
onis actu est abluenda.

CAPVT IV.

Praxis circa materiam de Baptismo ex Societatis
I E S V Doctoribus.

20. **S**Cio, in necessitate quemlibet hominem etiam Paganum, §. 1. De Ba-
 dummodo habeat intentionem faciendi, quod facit Ec- De Ba-
 clesia, esse Baptismi ministrum: rogo igitur, num ideo quilibet ptismi
 homo, vel saltem obstetrix teneatur scire formam Baptismi Ministro
 saltem lingua vernacula? Docet Suarius in 3. p. tom. 3. d. 21. Suar.

sect. 5. consulendam esse piam sententiam D. Antonini p. 3.
 cap. 1. §. 4. teneri obstetricem. At ipse Suarius asserit nullum
 specialiter teneri; quia quamuis lex charitatis iubeat, vt po-
 sita pueri necessitate, quilibet illum baptizare teneatur: si po-
 test: non tamen iubet, vt vnusquisque sit paratus, & instru-
 ctus. Potest igitur obstetrix nescire formam Baptismi, quia
 rarissimè eueniet, vt urgente necessitate nemo adsit, vel ex-
 pectari possit præter obstetricem, qui infantem possit diluere.
 Sic Doctor. Cuius venia credidero obstetricem teneri, quia
 saepe partibus secretis adest, nec aliquis expectatur; prius
 enim femina, cuius fama periclitatur, permittet infantem
 sine Baptismo perire, quàm admittat alium ministrum præ-
 ter necessariam obstetricem aduocari.

21. **B**aptizandus ne rursus sub conditione infans ab ob-
 strice dilutus? In nostris Regionibus, vbi diligenter exami-
 nantur à viris doctis interrogatæ de verbis formæ, de quan-
 titate aquæ, & de parte corporis, in qua diluit infantem, haud
 iterum diluendus, sed omissæ solemnitates in Ecclesia sup-
 plendæ. Quid si in necessitate à Pagano baptizaretur infans?
 Sub conditione existimo rursus diluendum ob defectus in-
 tentionis suspensionem, licet examinatus apud formam ex-
 pressisse, & materiam applicasse comperiat.

22. **P**estis occasione ceremonia Baptismi omiffa sunt: quid-
 nam? Post pestilentiam suppleantur. Layman lib. 5. tract. 2. Laym.
 cap. 8. num. 9. Monet Posseninus non esse mortale omif-
 sas ceremonias in Ecclesia non suppleri secluso con-
 temptu.

23. **S**eruandus ne ordo inter adstantes Baptismi ministros,
 casu necessitatis, qui ex officio non diluunt? Presente viro, non
 baptizet mulier; presente Ecclesiastico, laicus non diluat.
 Quo periculo diluet inferior? Docet Vasquez in 3. p. tom. 5. d. 147. Vasq.
 cap. 5.

Hurt.

cap. 5. esse mortale; quia est de iure diuino, & materia grauis quod magis aptus minus apto praefertur. *Hurtado Compl. de Bapt. a. 2. diff. 3.* putat, non esse mortale inueterere hunc ordinem inter inferiores Diacono. v. g. baptizare laicum praesente subdiacono: esse verò mortale, quod subdiaconus, vel inferior diluat Diacono praesente; quia hic ex iure diuino aliis sibi inferioribus praefertur, & ex vi sui Ordinis est

Granad.

aprior. Porro *Granado in 3. part. contr. 4. tract. 2. d. 2. num. 6.* existimat non esse mortale, si inferior praesente Superiore etiam Diacono diluat; quia cum nemo istorum sit ex officio minister, haud grauis inordinatio alium potius, quam alium ministrare. Porro Sacerdotem etiam excommunicatum cui-

Suar.

liber non Sacerdoti praefendum cenfeo, *Suarij* venia; quando enim pluribus conceditur facultas, seruandum inter ipsos ius commune, *la. assiduis, C. qui potiores.* Sacerdoti autem soli competit de iure communi munus baptizandi, ratione sub-

consecrationis.

Valent.

24. *Laicus praesente, & non renuente Sacerdote, baptizans delinquit ne grauitur?* Non, contemptu secluso, *Valentini tom. 4. d. 4. q. 2. p. 1.* docuit.

Hurtad.

25. *Ministrum Baptismi unum fore scio: rogo tamen, an in necessitate possit à duobus conferri, uno nudo ablente, altero manibus orbatoproferente verba?* *Hurtado de Sacram. disp. diff. 6.* docet licere, addita conditione: *Si ita conferri potest* debere autem elapso periculo iterari Baptismum, addita altera conditione: *Si non es baptizatus;* quia in necessitate la-
tius est Baptismum dubium, & aliquo modo probabilem sal-
cipere: quam fortassè sine huiusmodi dilutione perire.

Suar.

26. *Extra casum necessitatis minister Baptismi est solus Pa- rochus, vel alius Sacerdos, imò Diaconus ex commissione Pa- rochi, vel Episcopi potest baptizare solemniter: rogo tamen, an Diaconus possit in necessitate solemniter diluere sine commissio-*

Conin.

ne? *Afferit Suarius in 3. p. tom. 3. d. 23. sect. 3.* Negat *Comin. de Sacram. quest. 67. a. 56. dub. 3. n. 27. ex c. Diaconus* vbi clare innuitur Diaconum sine commissione Sacerdotis non aliter diluere posse, quam laicum. Vtrumque probabile.

Granad.

27. *Num Monachus diluere possit?* In Canon. placuit 216. quest. 1. praecipitur ei, ne baptizet. Puta addendum, sine licentia Ordinarij. *Quoniam piaculo baptizaret solemniter* *Granadus in 3. part. contr. 4. tractat. 2. disp. 1. num. 3.* putat id non praecipari sub mortali, & aliquando sine veniali posse diluere.

28. *Requiritur ne, ministrum in gratia esse? Minister solemn-*

miter diluens ita planè. At in necessitate Clericus vel laicus baptizans in mortali non peccat lethaliter: quia non tenetur conformari se sanctitati Christi, & Ecclesiae, cum non se uti eius minister gerat. An hoc etiam in Sacerdote verum? Ita quidem; quia quamvis sit minister ex officio, in casu necessitatis non diluit ut minister ex officio: sed ut minister necessitatis, sicut laicus absque solemnitate. *Granado contr. 3. tract. 5. d. 5. num. 6. Scio Vasquez contrarium asseruisse in 3. p. d. 136. cap. 3. num. 30.*

29. Extra necessitatem Sacerdos baptizans in peccato mortali, mortaliter delinquit: rogo, an excommunicatione minori illigatus, licitè baptizare possit? Afferit *Vasquez in 3. part. tom. 4. dub. 4. de excomm. num. 4.* delinquere mortaliter ob irreverentiam Sacramento irrogatam. *Suarus autem d. 24. sect. 2. n. 12. & Praepositus in 3. part. quest. 2. dub. 3. num. 16.* putant nullo modo peccare; quia excommunicatio minor non prohibet administrationem, sed tantum susceptionem Sacramentorum.

30. Dixisti intentionem in ministro requiri faciendi quod intendit Ecclesia: suppletur ne huiusmodi intentio in ministro iniquo, qui intendit occultè hominem irridere? Docet *Valentia tom. 4. d. 3. quest. 5. part. 3.* defectum intentionis ministri in parvulis suppleri à Deo per privilegium; in adultis verò per fidem, & devotionem susipientis, Deo etiam peculiariter concurrente. Non subscribo; quia Deum illum defectum suppleri, in nulla promissione fundatur. Alioqui autem de fide est, intentionem ministri esse necessariam.

31. Obstetrix ex perversa intentione multos diluit inualidè: tenetur ne sese prodere Magistratui etiam capite plectenda? Affermat *Layman lib. 2. tract. 3. cap. 3. num. 3.* si aliter non potest huic malo succurrere, speculatiuè loquendo teneri; quia salus corporis ex charitatis lege plurium animarum saluti postponenda.

32. Scio hominem, vel homines simul multos subiectum esse Baptismi: rogo, cum in casu necessitatis, vel in urgente mortis periculo multi simul baptizantur unica forma prolatione, sit unus Baptismus, an multi? Patat *Gaspar Hurtado de Bapt. d. 2. de diff. 4.* plures Baptismos: quia illa forma: Ego vos baptizo, æquivaleret his: Ego te baptizo, & ego te baptizo, &c. & sic est virtualiter plures.

33. Baptizari ne potest infans in utero matris? Respondet *Praepositus in 3. part. quest. 66. art. 2. dub. 3. num. 91.* posse, si aliquo modo minister valeat in puerum existentem in utero

754 *Moralis Theologiae Tract. VII. Sacramenta,*
aquam immittere; quia infans in eo statu est homo distinctus à matre sufficienter natus ex nihilo. Quid si ex hac dilutione secutura mors matris nimium viribus iam destituta præuideatur? Debet (ait *Prepositus*) consentire; quia tenemur cum nostræ vitæ discrimine proximi salutem succurrere, quando moraliter certum est nos posse, & cum eo alios perituros.

34. *Paganus quis Baptismum petijt, & postmodum delirus, aut somno premitur: potest ne baptizari?* Potest; quia præcedens voluntas, de cuius retractatione non constat, sufficit.

Henric. Baptismus voluntarius dicatur. Vnde *Henriquez lib. 2. cap. 4. num. 4.* docet furiosos, & amentes, vel alio pacto usu rationis priuatos, in articulo mortis diluendos, si antea Baptismum petiisse constet. *Vndenam constare poterit petiisse?* Ex dicto vnus testis, etiam Pagani. *Dubitant audientes, num testis eorum dicat, vel an re vera asseruit, moribundum infidelem Baptismum postulasse.* Respondit *Henriquez lib. 2. cap. 74. num. 4.* Si in dubio fit coniectura, quod moribundus petierit Baptismum, dilui debere sub conditione.

35. *Ante usum rationis scio intentionem infantis parentis supplere: rogo, an infantes infidelium vasallorum, aut maiorum possent ipsis inuitis, præter mortis periculum baptizari.*

Azor. Negat *Azor tom. 1. lib. 8. cap. 25. quæst. 10.* *Suarez in 3. part. tom. 3. d. 25. sect. 4.* putat, filios infidelium seruorum vendi posse, & sic à parentibus abstractos baptizari, etiam si in hunc finem alienentur; quia iam non sunt sub cura parentum cuius vices dominus exerit. *Layman lib. 5. tract. 7. cap. 6. num. 12.*

Suar. *tom. 3. d. 25. sect. 4.* putat, filios infidelium seruorum vendi posse, & sic à parentibus abstractos baptizari, etiam si in hunc finem alienentur; quia iam non sunt sub cura parentum cuius vices dominus exerit. *Layman lib. 5. tract. 7. cap. 6. num. 12.* existimat posse, etiam si peruersionis periculum timeatur quia ius naturale paternum non potest concedere, vt emendare non eurem in filio, id in quo pater errat; neque ius diuinum id concessisse constat, auctore *Vasquez in 3. part. tom. 3. d. 155. cap. 4. num. 50.* *Coninch.* affirmat non licere seculo mortis periculo. Omnia probabilia satis.

36. *An in dubio, si filius infidelis habeat usum rationis, possit inuitis parentibus, iuxta primam sententiam, baptizari.*

Azor. Negat *Azor.* Sed asseruero; quia in dubiis in fauorem fidei interpretatio gerenda.

S. 3. 37. *Materiam remotam Baptismi aquam elementalem (sicut De materia non succum herbarum, aut florum: an sit sufficiens materia aqua te. ia Ba- ex sale resoluta? Negat Coninch. de sac. quæst. 66. art. 4. dub. 1. ptismi. num. 22. quia putat diuersæ speciei esse ab elementari. At Conin. Fern. Fernandez 3. part. cap. 2. §. 4. num. 5. & alij asserunt. Addit elementarem ad id munus aquam esse quæ fluit ex parietibus.*

bas, & lapidibus: non autem quæ ex vitibus, ac arboribus effluit.

38. Sufficit ne glaries nondum resoluta? Respondet Tanne- Tann.
rum tom. 4. d. 4. quest. 1. dub. 2. num. 44. Si in manibus ministri
 ante ablutionem resoluatur, sufficientem esse: secus si in cor-
 pore baptizandi; quia tunc baptizans non propriè abluit, sed
 potius baptizandus à se ipso diluitur. Approbatur hæc sen-
 tentia à Vasquez doctrina asserentis in 3. p. tom. 2. d. 141. c. 2. Vasq.
 ablutionem tam vt actiuam, quàm vt passiuam esse Baptismi
 proximam materiam. At Suarez in 2. part. tom. 3. d. 20. sect. 2. Suar.
 docens materiam proximam Baptismi sitam esse in ablutione
 non vt actiua, sed vt passiuam, consequenter sentit riuem, aut
 glaciem liquefactam in corpore baptizandi, sufficientem
 materiam existere.

39. Dubium est, an aqua sit elementalis, v. gr. ius carniuum,
 aqua rosacea, &c. potest ne Baptismo adhiberi? In casu necessitatis
 potest sub conditione, si est sufficiens. At repetenda postea di-
 lutione, si cesset necessitas in materia certa, sub conditione tamè:
 Si non es baptizatus. Gran. in 3. p. contr. 4. tr. 1. d. 3. dub. 2. Gran.

40. Adest liquor dubius, nec possum ob tenebras, non sufficiente
 odoratu examinare, num sit aqua, vel aliud: possum ne in extrema
 necessitate eo uti ad Baptismum? Potes; quia præceptum de non
 baptizando sine tali materia oritur ex reuerentia Sacramenti,
 cui summa indigentia proximi præponderat. Card. Lugo d. 8. Lugo.
 sect. 8. sect. 140.

41. Circa materiam proximam, nempe ablutionem, rogo, qua-
 lis futura? Sufficit aspersio, vel infusio. Hac vt plurimum
 vtuntur Ecclesiæ: illa creduntur Apostoli diluisse, quando die
 vna quinque millia hominum baptizarunt. Hurtado Complut. Hurt.
 de Baptism. d. 1. diff. 4.

42. Sufficit ne si baptizandus, digito in aquam immerso, in-
 tingatur? Sufficit vna gutta, dummodo per aliquam corporis
 partem diffluat; quia absolutè homo dicitur ablutus aqua.
 Meratius tom. 3. de Bapt. d. 2. sect. 4. Contrarium asseruit Gra- Merat.
 nadus in 3. part. contr. 4. tract. 1. d. 4. num. 12. Sed concedit, in Granad.
 casu necessitatis ita esse ministrandum Baptismum; quia cum
 opinio sit probabilis, nulla Sacramento irrogatur iniuria.

43. Quanam pars corporis abluenda? Validum esse Baptis-
 mum, quæcumque pars corporis abluatur, imo etiam si sit ex-
 crementalis, v. gr. capilli, & vngues, non quia hæc viuant, sed
 quia vt partes hominis reputantur: asserit Vasquez in 3. part. Vasq.
 tom. 2. d. 146. Alij autem abnegant. Profectò in extrema ne-
 cessitate Baptismum sic conferendum censuerim cum condi-
 tione.

zione: *si sufficit*; quia melius est puero moribundo adhibere incertum salutis medium, quod fortalsè proderit, quam purum sine vilo medicamine deperire. Ita *Propositus* in 3. part. q. 66. art. 8. dub. 3. num. 90.

Præp.

44. *De umbilico abluendo, & de suum pelle, quam Medici secundam appellant, quid?* De umbilico aliquis externus asseruit. At de secundina *Propositus* affirmat; quia pellis illa veluti pars pueri reputatur, & veluti eius cutis, qua lota puer dicitur dicitur. Dubius hæresco.

Præp.

45. *An iterandum huiusmodi Baptismum, quod in solo casu necessitatis adhibendum est?* Ita planè; quia quamvis probabile sit esse validum; non est tamen probabile, recipi posse in materia dubia saltem extra necessitatem. *Præp. art. 9. dub. 2. v. 101.*

Præp.

Laym.

46. *Quanam ergo extra necessitatem pars abluenda?* *Layman* lib. 5. tract. 2. cap. 4. num. 4. seruandum monet aliquarum Ecclesiarum morem per immersionem baptizandi. Aliæ Ecclesiæ infundunt in caput, aut humeros aquam. Aliæ aspergunt. Seruetur modus in singulis Ecclesiis visitatus.

S. 4.

De Ba-
ptismi
particu-
lis.

47. *Dixisti Baptismi formam esse: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: assigna particulas necessarias.* Vox ego de essentia non est; quia in voce baptizo includitur Te est essentialis; quia forma debet subiectum explicare. Particula baptizo de essentia est, ad determinandum actum applicationis aquæ ad corpus baptizati, quæ posset etiam fieri ad refrigerationem, medicinam, &c. Particula In non est de essentia; vnde Baptismus collatus nomine Patris, &c. validus est; quia census non violatur, sed tollitur Hebraismus. *Henriquez* lib. 2. cap. 8. num. 6. contra *Comitolium* lib. 1. qu. 9. n. 3. Addo particulam & essentialem non esse; quia absque illa tota Trinitas significatur. Itaque formæ essentia: baptizo in nomine Patris, Filij, Spiritus sancti.

Henriq.

48. *Quid si particula, In nomine, ad unam quamque personam replicetur, In nomine Patris, & in nomine filij, & in nomine Spiritus sancti?* Docet *Suaris* in 3. p. tom. 3. d. 21. sect. 3. validum fore Baptismum; quia illa replicatio: In nomine non ponit plura nomina, sicut id In nominibus; quemadmodum nomen Deus potest sæpius iterari sine pluralitate; nõ autem Dij; hoc enim significat naturarum pluralitatem, non autem illud.

Suar.

49. *Erit ne Baptismus inualidus, si paulò ante, vel post ab- lutionem verba proferantur?* Negat *Henriquez* lib. 1. cap. 9. num. 10. dummodo accedat intentio significandi eo modo, quem moralis, & humana loquendi, & agendi consuetudo requirit; quia eodem pacto, qui poculum manibus accipit ori-

Henriq.

statim applicaturus, ut bibat, dicere moraliter potest, & assollet: ego bibo. Quod quidem Sacramentis Ordinis, Confirmationis & Extremae unctionis accommodandum.

50. *Tam necessarium dixisti esse Baptismum, ut de lege ordinaria, qui non est sacra dilutus unda, non possit Dei Regnum Deimitari: rogo tamen, an teneatur adultus cum vita discrimine baptizari?* Si exigat causa fidei, tenetur; quia bonum fidei vita necessitarius. At si exclusa fidei causa quis mortem minaretur adultus, si dilaceretur: posset ille Baptismum omittere, siue credatur postea futura commoditas recipiendi, siue non futura sciatur. Sic *Suarus citat. d. 31. sect. 3.* quia ad salutem sufficit votum Baptismi cum peccatorum actualium contritione: & amor vite maximus, maximaque illam obligatio tuendi. Suar.

51. *Tenetur ne quis tali in casu Baptismum differre?* Non tenetur, si certo sciat de futuram Baptismi copiam; quia quamvis eius defectum supplere possit contritio, tamen iustificatio per Baptismum est facilior: & contritio, praesertim in noviter credentibus incerta. *Gran. de sacr. cont. 4. tr. 4. d. 2. n. 8.* Granad.

52. *Delicatisissimi pueri vita in Baptismo periclitatur: debet ne differri?* Si Baptismus differri possit sine periculo, debet differri. Si vero periculum sit in mora, quia infans est moribundus, magna adhibita diligentia ut vite infantis omnimode prospiciatur, est diluendus, esto mortis fiat acceleratio; quia aeternae vite, cui renascitur infans temporaria postponenda. *Granad. in 3. p. contr. 4. tract. 4. d. 4. n. 6.* Granad.

53. *Licet ne puerum moribundum in flumen projicere, aut in puteum, baptizandum, si aqua ad manum non sit & instet periculum obeundi?* Esto ad Baptismum huiusmodi proiectio, seu submersio sufficiat. Negat *Præp. in 3. p. 7. 66. 2. 8. ub. 5.* posse id fieri; quia nemini licet, priuata auctoritate citra sui defensionem aliquem occidere, etiam si inde alteri aliquod bonum proveniat. Ast aliquis ex externis asseruit; quia illa parua, & pene insensibilis acceleratio mortis nihil pendenda bono Baptismi praecipue comparata. Præp.

54. *Licet ne secare pregnantem iam morituram, ut vivus infans diluendus extrahatur?* Non tenetur mater consentire in sectionem, sed potest permittere, si adsit spes, quod infans vivus extrahatur. *Conin. de sacr. 7. 68. art. 11. n. 92.* Conin.

55. *Debent ne infantes expositi sub conditione baptizari?* Magna est praesumptio, quod non sint diluti; quia impudica mulier tora tegedo sceleri addicta, salutem spirituale infantis cõtenit. Vnde *Tanner. in 3. p. d. 4. q. 2. dub. 4. n. 113.* asserit sub cõditione diluendos. Tanner.

56. *Collo infans schedulam habet appensam: quidnam?* Haud

Hurt.

rursum diluendus, auctore *Gaspere Hurtado de Bap. d. 1. diff. 12.* quia tunc moraliter certum, infantem esse baptizatum. Nisi circumstantiis specialibus dubitetur, an parentibus fidelibus, an infidelibus natus sit: tunc enim schedula suspensæ fidei existeret.

57. Possunt ne infidelium filij in articulo mortis inuis parentibus infantes baptizari? Imò debent; quia tunc eam parentum potestatem reputantur, & abest periculum deceptionis, & apostasiæ. *Hurtadus citat d. diff. 7.*

Hurt.

§. 6.
De Ba-
ptismo
varia.
Suar.

58. *Addit quis formæ Baptismi post Spiritus sancti, & in nomine Virginis: an Baptismum conferat?* Affirmo cum conferre dummodo per illa verba non intendat baptizari in nomine Virginis, sicut in nomine Patris &c. Sed tantum velit opem B. Virginis implorare, ut eius intercessio baptizato proficiat.

Suar.

59. *Baptizantes sub conditione incurrunt ne irregularitatem?* *Suarus* non incurrere affirmat; quia hæc non est rebaptizatio simpliciter.

Suar.

60. *Ob periculum mortis quis baptizavit filium suum absentibus multis, qui hoc facere poterant, & sic cum uxore sua cognationem contraxit: rogo, num possit petere debitum?* Respondet *Suarus* affirmatiuè; quia nullo textu id prohibetur.

Sanch.

61. *Quis per errorem de sacro fonte suscipit filium Antonii quem existimabat esse Pauli filium: an ullam cum Antonio contrahat cognationem?* Docet *Sanchez* probabiliter non contrahere. Et re ipsa maritus qui per ignorantiam leuauit filium uxoris, à debiti petitione non arcetur.

Sanch.

62. *Teneo in Baptismo infantem nomine alterius: contrahit ne ipse spiritualem cognationem?* Non; quia non tuo, sed alieno nomine tenes. Ita *Sanchez* adiiciens probabile esse necesse ipsum principalem, qui legatum misit, cognationem illam contrahere.

Suar.

63. *Num necessarium sit adhibere patrinum in privato Baptismo necessitate urgente?* Negatiuè respondeo; quia tunc possunt parentes idoneum eligere. Sic *Suarus*. Quo casu quis infantem teneat etiam ex proposito, ut patrinus munus obeat, probabile reputo cum *Sanctio* nullam contrahere spiritualem cognationem. Adicio ex *Laymano* non esse improbandam consuetudinem, qua quædam in locis Catholicis patrinus sunt filij hæreticorum, illos hæretico ministro baptizante.

Laym.

64. *Baptizari ne possunt hæreticorum filij etiam si sub cura parentum*

parentum probabiliter timeatur subuersionis periculum? Securus Laymanum assero dilui posse; quia fortè ante vsum rationis obibunt, aut aliquando dogmatis Catholicæ fidei imbuentur, aut ignorantia inuincibili excusabuntur, atque ita per lauacrum salutem consequentur.

65. *Baptizari ne possunt si iterum rogitarim, filij infidelium seruorum etiam antequam vendantur, existentes sub cura parentum inuitorum?* Ruiz posse baptizari affirmat; parentes enim indigni sunt illo naturali iure ratione abusus, vnde nulla eis fit iniuria, dum à dominis iure suo iniuste possessio priuantur. Addo ex Vasquez & Turriano eos ius non habere, vt ipsi soli curam salutis spiritualis filiorum gerant. Imò, eisdem Doctoribus attestantibus, domini sub peccato mortali ratione charitatis tenentur tali in casu illos baptizare.

66. *Mulier damnatur ad mortem, & est periculum ne ex aliquo morbo ante partum vnà cum prole moriatur; potest ne seruo iuris ordine prius secari, si spes sit fore, vt fœtus baptizari valeat?* Posse Suarius & Conineb asserunt; nihil enim fit contra ius.

67. *Potest aliqua infantis pars tingi in utero matris: num baptizare liceat?* Licet Suario auctore, etiamsi natiuitas proprie dicta non præcedat, laudo equidem nouam apud nostrates sceminarum sectionem, dum spirante matre, aliquid imponitur ne infanti in utero degenti obturetur respirationis via, & mox inciditur vterus, vt infans diluatur. Multos audiui hac diligentia salutem consecutos. Vidi Iuliobrigæ aliquem.

68. *An amentes & furiosi baptizandi sint?* Si ab ipsa natiuitate rationis expertes, baptizentur. Si aliquando competes rationis fuerint, baptizari possunt cum ante amentiam petierint Baptismum, aut propensionem perspicuam ad eum ostenderint. Si habeant lucida interualla, diluantur in amentia dum petierint ante ipsam Baptismum, & periculum mortis immineat.